

Sempre exclama «Son servits»
 y si algú vol acceptá
 casi 's pot assegurá
 que surt llepantzen los dits.

De dijous á dijous

S'ha parlat molt y se'n parla seguidament dels "Kungusus" en aquest gran plet que sostenen Russos y Japonesos y s'ha dit lo molt qu'esperan d'ells els darrers nomenats, contrari dels primers.

Tothom ha sentit dir, que son una mena de bandolers xinos; pero ben pocs coneixen sa organisció y son modo de fer.

Desde l'any 1714, quan va morir l'emperador Jao Keini, pot ben dir's que no ha tingut la Xina, cap poder ferm y ben organiscat. Els Mandarins més amatents á robar per son compte y ab son profit, —com si fossen d'Espanya, —qu'á guardar lo poble dels malfactors, tenintne assegurada la mes complerta impunitat, han deixat fer sempre, lo qu'els des la gana als vils lladregots de totas menas que se la campan com volen... y aixís s'han enraigat en son domini els "Kungusus" que campan per alláhont volen y son amos y senyors de totas las provincias del Nort de la Xina, ara al dia encar.

*
**

Quan els Russos dominaren la Siberia Oriental y comensaren á poblar las regions qu'ara son terrer de lluytas feréstegas y sagnantas, molts milers de xinos d'estat miserable, anaren com formigas á la provincia de Vladivostok y alli treballant sens parar may, de día y de nits, van recullir algúndineró. Cada dos ó tres anys, s'entornan, caminant á peu, desd'ahont treballan, fent tota mena d'oficis, á son terror ahont deixan llur familia, donas pares ó germans; y com tots duhen al dessobre la caixa dels estalvis, son desvalitxats pe'ls "Kungusus" qu'els fan donar una terça part dels quartos arreplegats ab l'afany y la suor de son front.

*
**

Aixís es com els "Kungusus" s'han empassat de la Manxuria á la Siberia y ara son la peste d'abduas regions.

Son desvergonyiment es tan gros, que no solzament son osats d'atacar els xinos pobres y desarmats, sinó als propis Cosachs del emperador Rus, ab quins tenen veras batallas.

Van molt ben armats; tenen organiscació ferma fins aytal punt, que tenen espías per tot arreu, y saben per endavant per'ahont tenen de passar las Caravanas, que retornan á la Xina desde la Siberia.

Si no portan una guardia molt forta, ja poden dir qu'han begut oli, totas las Caravanas, que s'arriscan á pasar.

S'en apoderan els bandolers, se las emportan als puestos mes propers, venen las mercancias, y quan tornan cap al puesto qu'han deixat els pobres xinos seqüestrats per'altres sos companys, els tornan la meytat del produhit de las materias robadas, gaudintse'n ells del altre meytat.

Es lo mes comú, no maltractals... ni matar... ni ferir tan sols. Mes si las víctimas se queixan á las

autoritats xinas y russas, si 'ls denuncian, alas'hors la venjansa sol esser terrible. Si poden arreplegar al denunciador, oli li ha caigut; l'assessinan sens mes remey, creman sa casa y matan ensemps tota la familia, avisant tots els vehins perque horroritsats sian testimonis d'aquellas fatals execucions, prevenintlos qu'altre tant farán ab ells si 'ls delatan ó bé 'ls negan els aliments ó vestuaris qu'els demanan de tant en tant.

Hi han provincias qu'han arribat á tals extrems las violencias, han estat tant barbres els atentats, qu'els habitants, veyentse mancats dels auxilis de las autoritats que resultan impotentas, no han tingut cap més remey que fers'la justicia per sas mans propias.

*
**

L'any 1867 hi hagué un'espantosa carniceria dels "Kungusus" en lo districte de Lao-Pang. Armats tots els terra-tinents en somatent dongueren fortas batudas per valls, plans y montanyas, matant en cinch días, mes de tres mil Kungusus y molts més complicats y arcabots qu'els fan lo joch.

Lo batibull, va netejar lo districte de la epidemia encomanada, juramentantse els xinos per morir ants qu'ajunpirs'novament á las depredacions dels Kungusus.

Mes ells per'aixó han subsistit més fermes ó menos; segons.

*
**

Ara, en la guerra present, els Japonesos els fan servir com requeté d'avansada y els abocan als llochs de mes fort perill.

Els russos, fan tots els humans esforços per'exterminar tals bandolers; son en vá, els càstichs despiadats; las mes rohentas crueldats, logran no mes, qu'els "Kungusus" els tinguin la rabia mes feroç l'odi mes encarnissat y els ataquin ab tanta d'ira y ferma sanya, com jamay han gastat pe'ls pobres xinos.

*
**

Tal com espliquém, son aquets bandolers de rassa groga, mena d'auxiliars dels Japonesos contra 'ls Russos, que serán exploradors atrevits tan bon punt com l'exèrcit del Japó, trepitji las planuras de la Siberia ó de la Mandchuria y que seguidament amenasan lo trencar las vias de comunicació qu'hi ha entre la Russia y la Siberia y entre 'ls diferents cossos d'exèrcits Russos.

Lo ferro-carril Transiberia, malgrat la grossa vigilancia del Rus, es fermament amenassat d'interrupció, y aixó será una contrarietat molt ferma per l'os blanch de la Siberia, que després de la mort de son mellor Almirall en "Mackaroff", y l'enfonzament del "Petropaulovski" capitost de l'armada, ja tracta de vendre 's la pell, per fer diners; tants que'n costa la guerra!

Ara com ara, pot ben bé comptars', que hi han escampats en petits escamots per las fronteras de la Siberia y Mandchuria uns dotze mil homens, decidits á tot lo que 's presenti, y ben armats ab fusells repetició de construcció ben moderna.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

Aixó. « *Les crims del C. ciquisme* »
és 'l titol eloqüent
que hauria de dur la causa
que ha motivat lo procés
dels disset de Badalona
apariats en lo banquet
dels que acusa la justícia
com á vehins delinqüents.

Si un reflexiona 'ls estragos
que 'l Caciquisme ha comés
d' ensá que—per malaestruga—
lo feudalisme modern
vá sentar, com se diu, plassa
en la política cruel
que per satisfer envejias
y ambicions ¡ay! tira al dret
contra descuidats prestigis
y fins contra l' honradés
dels ciutadans que no 's fican
entre blanchs, ni entre vermells,
entre 'ls de la dreta ó esquerra,
ni entre 'ls madurs, ni entre 'ls verts
si un—com he dit—reflexiona
sobre 'l mal inmens que ha fet
aqueixa plaga traydora
del Caciquisme pervers,
especie de filoxera
que' extesa no te remey
radical tal com desitjan
quants viuen dels seus quefers
y per tant, tant se 'ls hi endona
que pugui aquet, baixi aquell,
talli 'l bacallá 'n Sin—vela,
com 'l xich Moro 'n Moret',

com que pugui al Candelero
un *Dat.* ó qualsevol més
dels vehins de *Vilaverde*
qu' es una vila al extrém
d' una insula Barataria
que de tant barata, al preu
á qu' els cacahuets se venen
no 'n donan ja cap diner),
si un reflexiona—com deya—
sobre 'l resultat funest
(per exemple) de la lluyta
entre 'ls fills badalonenchs
per qüestions de bandería
que á vessar sang conduheix,
venen ganas de dir cosas
que si un hom' dirlas pogués,
abocaria la bilis
de la récula de temps
qu' hem viscut tots al arbitri
dels Pons Pilats dels governs
que remenan las cireras
dels pobles ab gens de seny
convertint cada comarca
en feudo seu, á mercé
de sos capritxos indignes
y exigencias á preu fet.

Quan surti á llum aquet número
ja el fallo coneixerém,
tal volta d' aqueixa causa
qu' es un verdader model
d' hecatombes caciquistas
de nostres anuals moderns,
més, siga, el fallo 'l que 's vulga,
(qu' en aixó no 'ns hi fiquém)

la ciutat de Badalona
guardará per sempre més
un recort ben amarguissim
d' aquells deplorables fets ..
y 'ls que hi váren pagá 'l *pato*
ja están llestos .. y res mes

*
**

'Ls certamens literaris
sembla, aquest any tant mateix
que de la Il·lustració nostra
lo vent empeny de valent,
es un signo que no falla
de que té fondas arrels
la nostra Literatura
dintre pobles y poblots
de la culta Catalunya,
anant bé com malament.

Per dá gloria á nostra terra
versos y cants li endressém
qu' ella guarda igual que joyas
de nostre renaixement;
y, fentho aixis, l' amor patri
se manté sempre sencer
tant gran com la nostra pensa,
tant com nostre cor fidel
á tradicions venerandas
dels avis que son al Cel;
y un poble que dels séus avis
guardan sas gestas 'ls nets,
aquet poble viurá sempre,
puig no pot morir may més.

PEPET DEL CARRIL

MONOSSILABA

Mes de Maig y que vens be:
molt me plau lo teu bon sol;
d' au de pas, no 's veu cap vol,
dos fan un, que 'l seu niu te.
Y ab sos cants per rech ó riu,
van sos sons per vall y pla.
fent lo goig de qui ve ó va,
y ou per tot lo rich piu, piu.
Tot son flors, hont lo fruyt neix,
lo vent don son bes mes grat;
flor, y fruyts, per hort, camp prat
cim, pla, vall, rechs, fonts, hi creix;
tot es gran tot rich, tot bell,
es lo mes mes bo del any;
ple de jorns del mes dols plany
grat per tots, del nin al vell.

Mon be; per tos ulls, so un xay;
bras ab bras pel mitj de flors:
un sol cor fe dem dos cors;
¡que ¿que 'm dius . que no?! Ni may

BATANER DE MANLLEU

Del meu foreh

—¿Sabs en Pere, aquí 'l teu oncle
ahi un décim li va vendre;
Donsas, mira, li ha caygut

—¿La grossa?

—Ca, pobre Pere!
li ha caygut un trasto al cap
que l' ha matat de repente.

Un xicot que no podia
lograr, per mes que 's moria
pel festeig, lo grat permis
dels mals pares de sa aymia.
va observarls ab afany gran:
Are ab palla ja no hi tracto
—va dilshi—ja n' en retrac'o
mes per gendre 'que 'm voldria?
Llavors 'ls pares, formals
li van di' en que tractes ara
y ell respongué ab bona cara
Are tracto ab animals'

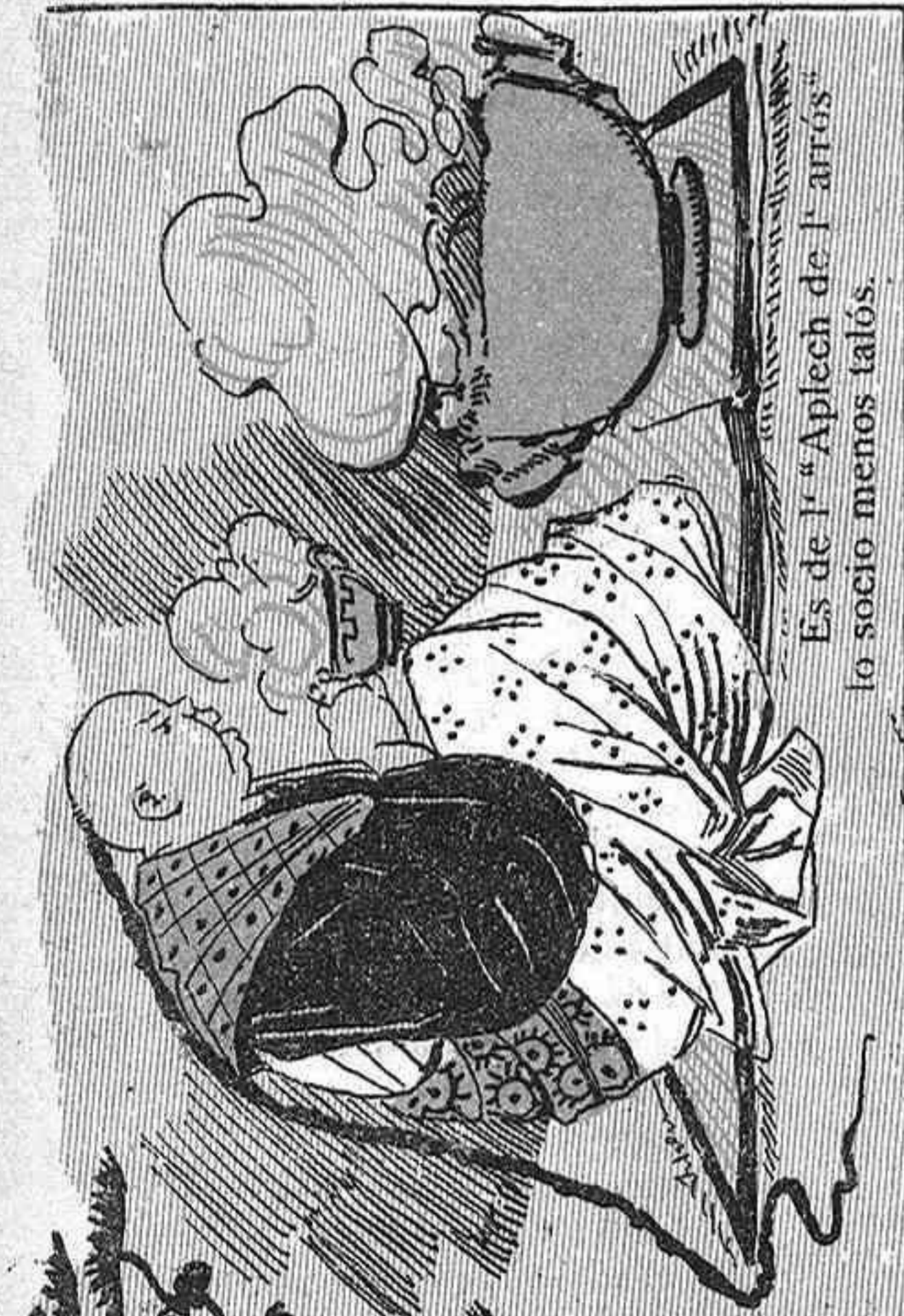
RANPELLS

A m' aymia

Quan las flors no sian bellas,
quan no brillin las estrellas,
quan no canti 'l rossinyol,
quan no hi hagin maravellas
en lo terreno espanyol;
quan virtut sia lo vici,
quan no sia bó 'l judici,
quan un sabi sia boig,
quan un rich vagi á l' hospici,
quan lo bell no fassi goig;
deixaré, nena, d' aymarte,
puig la pena d' adorarte
tinch tan arrelada al cor
que creyent no haig d' agradarte,
declarart dech mon amor.

ESTORER DE LA RONDA

5ma 3ma

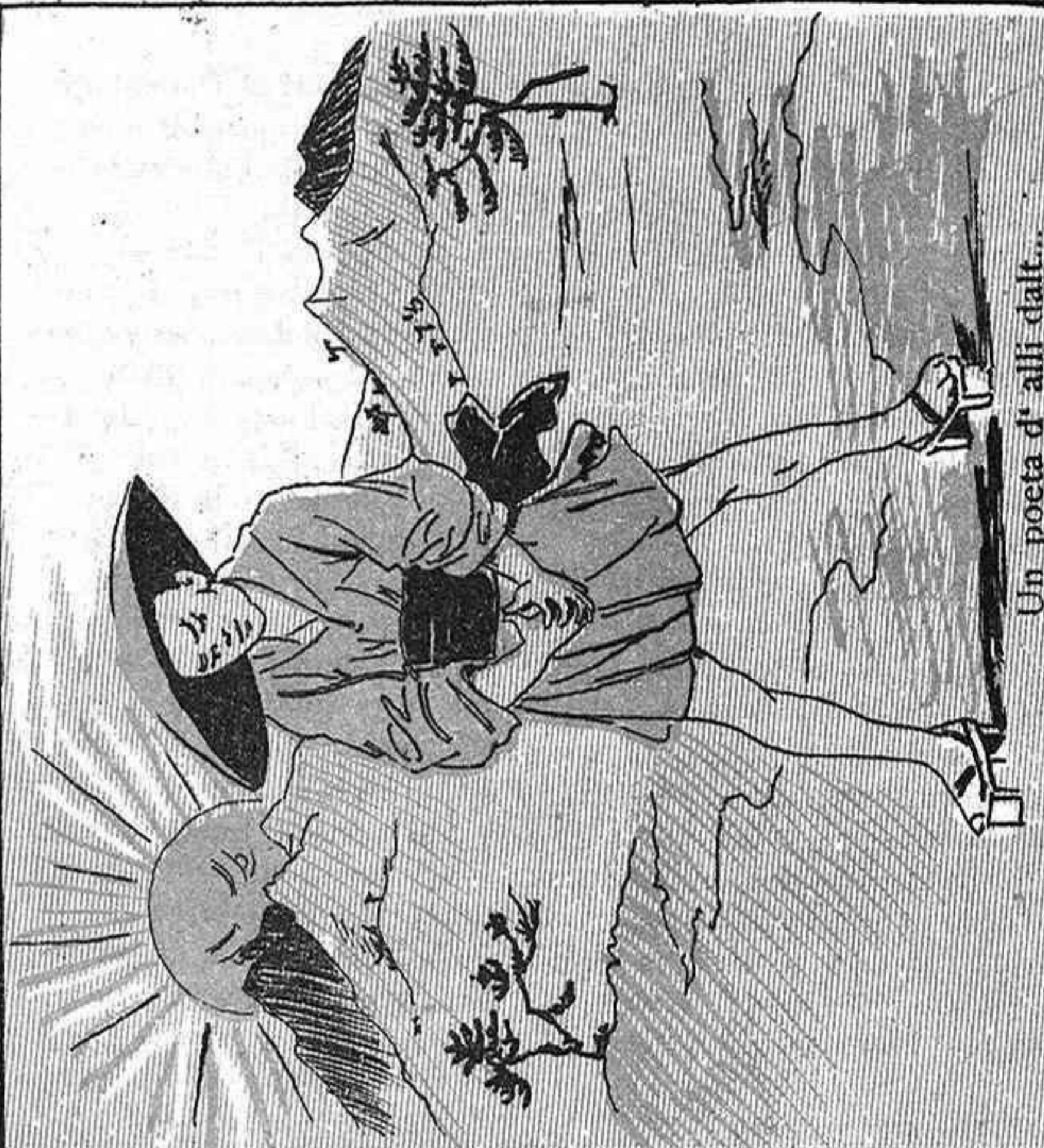
Es de l' "Aplech de l' arròs"
lo socio menos talós.

Japonerías

És un Llissas japonés,
que tot sol balla per trés.

Un poeta d' allí dalt...
qu' ho fá molt millor qu' en Gual.

Un viatge afortunat

Si en un loci m'han tractat bé,
en l'altre encara milló...
lo meu viatge ha sigut
una contínua ovació.

M. Sureda

ISOLTERA!

MONÓLECH

Quarto de soltera arreglat molt *sant*-ament.
A dreta una porta; comunica ab las habitacions
Al fondo una finestra oberta.
Al aixecarse 'l taló, llampega y trona.

ESCENA ÚNICA

ANGELINA

ANGEL. ¡SANT MARCH! ¡SANTA CREU! ¡SANTA BÁRBARA! no 'm deixeu!... (*Can de genolls en terra. Un llampech il·lumina la escena*) ¡JESÚS, MARÍA Y JOSEPH!.. (*Persignantse*) En el nom del PARE, del FILL y ESPERIT SANT... Aném! (*S' aixeca y tanca la finestra. Un prolongat tró retruny pahorosament.*) ¡SANT MARCH! ¡SANTA CREU! ¡SANTA BÁRBARA! no 'm deixeu!.. (*Torna á caure de genolls en terra. Pausa llarga. Cessa per complert la tempestat.*)

Ja va passant la tempestat. S' aixeca y obra la finestra.) Si, si; l' arch de SANT MARTÍ vol apareixer ab sos raigs esplendents! ¡Eurek!... ¡Soch felissa! (*Figura entrar en un quarto, á dreta; tot seguit surt posantse una mantellina.*)

Que 'n son de bonicas las il·lusions! ¡VERGE SANTAL! que 'n son de bonicas!.. Estich *frisant*, mitj *agonisant*, mentres van passant las horas. ¡Ay, si; esperansant sempre, la *santa* ocasió en que, l' aburriment, l' únich causant de las mevas penas y fatigas, desapareixerá! Si, si; desapareixerá per complert... tranquilisantme! ó, mes ben dit... *casant* me... (*Pausa*) Era el dijous de la Setmana Santa, quan vaig dirme: son las dotze. Ja hi dinat. El día es presenta hermós. ¡Nada!.. cap á Sans!

Vostés dirán, tal vegada: ¿Ay, ay? ¿Tot justament á Sans va, anar aquel dia que no hi havían tranvias?.. Donchs, si senyor! EL DIJOUS SANT y el DIVENDRES SANT, vaig anarhi. ¿Per qué, diuher? ¡Oh!.. son aquestos els dos días del any en que l' amor floreix dintre 'l cor meu, si; la *santa* quietut que per tot reyna en los días de la *passió* de NOSTRE SENYOR JESUCRIST, em *sant* fica la meva gracia de *sant* arrona. Ho comprench, si; soch hipócrita; no hi puch fer més! Per altra part, els anys van passant y jo, jo... llensant sospirs y ays d' angunia! Y tot per qué, perquè, senyor! ¡Per no quedarme per vestir *sants*!

Las mevas amigas, totes se van *casant*; las guapas, las lleijas, las ricas, las pobres, las joves, las vellas... totes, totes... menos jo!..

¡Que 'n soch de desgraciada! (*Plora; s' aixuga las llágrimas ab un mocador... d' aquells d' embolicar sandwiches*).

La vritat és que si encare no soch casada, es... per que soch soltera! vamos, per que no hi tingut may cap promés; es á dir, si; un n' hi tingut, pro ¡pobre! quan semblava que se 'm declarava, ¡pobre! va morir.. no se si á *Sant Boy*. Era... ¡¡poeta!!

Vaig coneixel fa dos anys també en la setmana de LA RESURRECCIÓ; la última de LA QUARESMA en que, el *dejuni* forsós semblava brindarse á n' els meus amois. Jo vaig sortir de casa meva glosant els meus auguris en que trovaria promés, y, ¡l' hauria trovat

si no n' hagués pres comiat cap' el *Cel*! Ay!.. quant hi penso, quina *frisantsa*!..

Afigurinse que vaig seguir los moviments, dich, los monuments de SANT FRANCISCO, de SANT ANTONI, de SAN AGUSTÍ, de SANTA CLARA, de SANTA AGNA, de SANTA MÓNICA, y, del Bon Succés. En fi, els set de reglament; per cert que, á la iglesia de Bon Succés, va passarm' hi un bon succés: mentres jo m' estava molt *santamen* descansant boy passant EL ROSARI resant y pensant devotament ab SANT TRANQUILÍ, m' en adono de que un tranquil ab tota la *tranquilitat* d' aquest mon, s' estava gesant posant me la ma á la... fa vergonya el dirho, á la... butxacal! ¡JESÚS, MARÍA Y JOSEPH! fins á dintre la iglesia haverhi lladres!.. No se quin SANT va detenirme de no consagrarli una *santa* bofetada! Vaig callar per no promouer fressa.

Surto al carrer y sense reparar ab el cansanci, aixó es: en lloch de preveure que m' anava cansant de caminar tota la *santa* tarde, me ve 'l acudit de anar á veure UN ALTRE MONUMENT, puig que 'm sabia greu l' entornarme 'n a casa tota soleta!

Tat dit tal... unglá! Camino aceleradament dirigintme cap á SANS. Un cop allí, entro á la iglesia, y, á dreta, veig á un jovenet vestit molt de *sant*, dich, decent, que s' estava resant. ¡Ola! vaig dir entre mi, al veurer qu' ell, tot fent el *Santó*, me dirigía una mirada lánguida. Aquest fa per mi; veig que té devoció á SANT CORNELI!

Efectivament, aquest SANT deificava las sevas pregarías.

Prompte vam entrar en conversació; encare que molt aplacadament per respecte al lloch en que 'ns trobavam.

UN ESCOLANET ens aguantava... UN CIRI, tot arreglant UNA CAPELLETA d' aprop nostre, ahont hi resava UN CAPELLÁ, ab EL MISSAL, que 'ns venía d' allò mes bé pera veure 'ns las caras y mirarnos amorosamente. Pobret, jo crech que tot el cor va transvalsárseli, puig que sa cara era ignífera!

Crech que no haurían surtit d' allí si no 'ns en haguessin tret.

Va demanarme per TOTS ELS SANTS li concedís acompanyarme a casa; jo, això era lo que volía, vaig dir que, *bueno*!

Va venir conversantme fins al carrer de SANT CRISTO de la Tapinería. y, un cop allí, va dirme:— Comprench que li estich causant molestia, abusant excessivament del seu beneplácit en acompanyarla. Per lo tant, no vull ser tant patant. Tantarantana, *den*, primer baixant del *cel*, á casa de vosté. *Santiago Santa* cana y... DIABLE, per servir-la.

¡Útil va esser lo recomenarli que per dos carrers no quedés malament. Jo volía que vingués fins á casa, que 'm dongués j, paraula de casa 'ns, si; de casarnos quant antes mello; per TOT SANTS, per exemple. Pro, ca!.. no va volguer escoltarme!

Va excusarse dihent que 'n aquell' hora, ja tenia qu' estar llansant unas cartas al correu, qu' anavan á SAN PETERSBURG, á SANTA PERPETUA de la Moguda, á SANT CELONI y. á SANTA CLARA crech que 'm va dir! S; ja, ja; ¡á Santa Clara hi fan funció! ¡El si qu' estava fet un bon *Saldoni*! Lo que, aixís, va excusarse de caurer en el compromís de demanarme relacions.

Va escriurem uns quatre mesos seguits, y, pobret

en cada carta 'm recordava que jo era la causanta del seu malestar y que, á la capsalera del seu llit, hi guardava la meua targeta, la que li vaig donar al despedirnos, puig l' apreciava tant, deya que la tenia en aquell lloch com si fos UN SANT... *qualsevol*, y, á las nits, sempre s' estava alsant, a las foscas, resant y confessant á .. jah, farsant! que me 'n devias escriurer de mentidas?

Per fi, quan ja s' arriscava á venirme á veurer aquí casa, la pegá en volguer ser poeta, dientme que jo l' inspirava y tot el sant día el tenia á sobre! es á dir, el tenia aquí casa, sense que may se li fes tart; escibint versos y contant quentos fins que, sense que s' en doogués compte, va anar posantse malalt, pro va agafar una mena de mal estrany! jo, la vritat, no li vaig arribar á entendre may. Primer va comensar ab el mal de SANT VICTOR, després ab el de SANT PAU, y al últim... no se quin, que fins li van haver de posar san... goneras

Are que m' en adono; ¿las horas van passant tot conversant? Oh! SANTA XERRAMECA!. M' en vaig cap á SANTA CATARINA á veure 'i adroguer que vaig conèixer, ara fa dos mesos; LA SETMANA DE PASSIÓ, en LA CAPELLETA DE MARCÚS, que 'm sembla... 'm sembla que se 'm declararà; y si no ho fa aixís, no hi haurà pas altre remey qu' esperar l' any que ve pera

tornar á seguir *mes monuments*. Per are es la única diada que faig *pesquera*.

Per lo tant, ja ho saben; per si l' adroguer no se 'm declarava, els convido á que vagin l' any que vé á visitar els *monuments* de SANTA MARÍA; ó els de SANTA MÓNICA; ó els de SANTA AGNA; o els de SANTA... SANTA LLUCIA!.. ¿Y que 'u soch de tonta!.. Ves, fins are no hi he caygu! ¿Qui no 'm fa aprofitar tant bona ocasió? ¿Si sense mourem de casa també puch trovar promés, vritat?

(Al públich). Tinch trent' anys y repicó ¡públich benévol! per Deu, hi ha algú dels qu' aquí esteu que 's vulgui casá ab mi? No? Si?.. Veyám: ¿qui s' adelanta? ¿qui dona 'l «i»... au, depressa!. ¡quin fástich! ningú mou fressa; quina quietut, fins m' espanta! (Potsé 'l dirho aixi es mal fet) Mirinse: per' qui á la dreta, passin tots y la Angeleta triará .. el seu angelet.

PROU

J. MONTABLIZ

Los passatemp de las donas

CAPRITXO

SOLTERA

No més pensa en lo ball y empolaynarse; desitja sols fer goig y presumir; y 's passa en lo mirall horas enteras per veure si 'l vestit li fá arrugas ó no; quan surt de casa, per qualsevol motiu, si trova alguna amiga de las sovas ó trova algún amich, las únicas conversas, que sostenen, son, críticas y riurers dels vehins.

CASADA

No pensa ja en fer goig com ans pensava, ja te mes maldecaps y te alguns fills; no obstant, per xó al troverse ab las amigas, encare te 'l desitj, de criticar y riurer de las noyas, que estrenan un vestit, per si 'ls es curt ó llarch, estret ó ample, ó no está ben guarnit; xerrar á totas horas mal del próxim, y treurer los drapets dels seus vehins.

VIUDA

Com no li cau ja ve, l' empolaynarse ab tots los éts y úts com feya avants, ni pot mirarse als joves porque es viuda, ni pot anar al ball; ne fa la pau d' aixó tallant casacas á tots, y murmurant; si bé que aixis com ans, al carré ho feya, are ho fa d' amagat.

Es dir, que tant fadrina, com casada, com viuda, en tot estat, los únichs passatemp que tenen ellas, sonriure y murmurar.

JOSEPH VILÁ ORTONOES

ALS POETAS

Poetas que canten las galas bellas del Amor, de la Patria y la Natura, y ab frasses impregnadas de dolsura doneu calor y vida á cosas vellas; Los que canten lo brill de las estrellas y els somnis d' esperansa y de ventura que tancan los sospirs de las donzellas; Los que canten conquistas y victorias, amors y desenganys; sombras y glorias, qual mérit y grandesa 'l cor espanta .. afirmo desd' aquí ab tota fraquesa que molts de 'ls que canten tanta bellesa oncar no haveu cantat may las.. quaranta;

EMILI REIMBAU PLANAS.

PINSELLADA

¡Qui esser pogués aureneta, visquent á n' els espays blaus! Pro encare molt més cometa, per riure 's d' aix mon d' esclaus..

CANTAR

El camí curt de la infancia d' un bot, rihent, vaig traspasar Cantant jo el de las flors deixo... ¿ploraré á l' altre... qui sab!

A. B. R.

ja te preparada l'olla
el gran cufiner President.

Las vacas, en lloch de llet
que no va bé ab las calors,
are rajjan fils de plata
per consol dels regidors.

TEATROS

PRINCIPAL

La Alquería drama en tres actes d' en Francisco Villegas, periodista y literat madrileny que firma ab lo pseudónim *Zeda* s' ha posat ab molt de carinyo per la companyia de na María Tubau.

L' obra de referencia es molt ben parlada; l' exposició y desenrotllo son fets de ma mestre y acusan un bon gust literari que avuy va molt escàs per aquets mons teatrals.

Lo desenllás potser un xich convencional del drama, no 'ns va convencer, qu' aquí hi ha la pedra de toch dels dramátichs autors... mes ab tot y aixó que podríam dir, tota l' obra resulta de forsa y molt potent.

Alguns joyells escampats d' así y d' allá l' avaloran mes encara y no obstant lo gust antiquat qu' en son fons respira, l' éxit fou complert y ben guanyat essent l' autor cridat á las taulas al acabars els actes.

La Tubau fou com sempre senyora y majora de la companyia y l' Amato, en Gil, en Sanchez Bort y quants hi prengueren part van ensenyar com se fa per servir be al públich y al autor.

Las escenas *charras* de l' obra, respiran 'ls ayres del error y lo conjunt con mou y s' en emporta 'l públich que anirá ben segur á veurer una comedia de autor ben espanyol, de castís llenguatge y d' aquellas que no s' esborran lleugerament.

De *El primer pleito* creyém prudent no parlarne, ja que es una mala traducció de *¡Tenorios!* comedia catalana del Sr. Ferrer y Codina.

Hem dit mala traducció, porque en *El primer pleito* hi ha espurgats tots los xistes y algunas variants que si han posat á fi de localisar l' obra pera ferla castellana, son fetas ab molt poca gracia.

La execusió molt fluixa. Lo Sr. Gil, recorda massa quan feya lo *género chico*.

'Ns estranya que lo senyor Palencia, hagi donat aculliment en lo repertori de la companyia á un *crimen* literari tan important.

NOVETATS

Lo diumenge 15 dels corrents, tingué lloch en aquest teatro lo concert anomenat Pinell, donantse á coneixer al públich filarmónich lo notable concertista de violí, y la soprano del mateix nom, prou benvolguts particularment, de sos nombrosos amichs.

La concurrencia triada qu' hi va concórrer lo diumenge al matí, va fruir ab delectació las pessas del concert, que fou una lllaminadura de confitura.

Tots quants prengueren part en la festa, foren ben rebuts; aixís mateix lo senyor Molera (pianista) com lo senyor Huguet (violoncelista). Distingintse la senyoreta Pinell soprano de potent veu, potent en todas las cordas y ben ensenyada que feu jugar á maravellas en la grand *air* de *La Reine Sava* com l' *air* d' *Iphigenia en Aulide* que digué com una cantanta de las de cartell.

L' atenció mes forta era p' el jove Pinell violinista de cap de brot, d' escola pulcra, d' afiligranada dicció y de puny ferm, ensemps que lleuger com pertoca als «virtuose».

«La alegre maestoso» d' en Paganini, una sonata gran d' en Fastim y son idili «Cant del Russinyol» posaren á proba las qualitats del novell mestre sordejant habilidosament las dificultats del mecanisme de son concert, movent després lo picament de mans del auditori ab la *chasse* de 'n Vieuxtemps, Aires rusos de 'n Wieniawski, y un altre pera fora del programa com torna, per fer caurer la balansa del entusiasme dels admiradors dels gerraans Pinell, á quins envihém la més cordial enhorabona.

¡Per molts anys viscan!

TIVOLI

Van seguint *Bohemios* á tot pasto y resulta l' obra que 'l públich escolta ab mes atenció.

Se procura variar lo cartell ab obras conegudas, pero la obra mestra de Vives, es la que impera todas las nits.

Pera avuy está anunciada la sarsuela *El barbero de Sevilla*, que será cantada per la senyoreta Muela, sent aquesta per lo tant a segona obra que tindrà de repertori.

Se prepara *El ramo de azahar* nova obra del mestre Vives.

CATALUNYA (ELDORADO)

El Abolengo pot dirse qu' es una obra de purificació teatral, especialment quan se representa en lloch ahont s' ha cultivat la tonteria del *género petit*.

En los dos actes de l' obra se frueix de debó ab sas frases finas y delicadas y es d' admirar l' argument y 'ls personatjes, per lo ben construit lo primer y lo ben delineat lo segón.

La execució molt encertada.

Nos sembla que hi ha obra per días.

Felicitem á son autor Sr. Linares y Astray.

TIVOLI.—CONCERTS D' EUTERPE

La Llorejada Societat Coral «Euterpe» que fundá lo malográt músich-poeta D. J. A. Clavé, anuncia pera lo proxim dilluns, festivitát de la Pasqua, en lo teatro Tivoli, lo concert inaugural de la present temporada, que per lo primer será verament extraordinari.

Estará compost de dugas parts y en ellas ademés se cantarà la *Invocación á Euterpe*, *Los pescadors* y *La Brema* de Clavé, figurant en lo programa com á pessas corals, *Los fills del Canigó* y *Lo llegat d' en Clavé* de 'n Candi y Rafart respectivament, la primera audició per aquesta societat de *Patria nova* de Grieg y l' estreno de *Boda d' ancells* de García Robles.

Com á pessas sinfónicas, ne forma part lo *Rienzi*, de Wagner, *Marcha triunfal* de Rafart, estreno de una sinfonia sobre motius catalans del mestre Joseph Ribera, sent aquesta la 4.ª sinfonia que ha escrit sobre lo mateix tema.

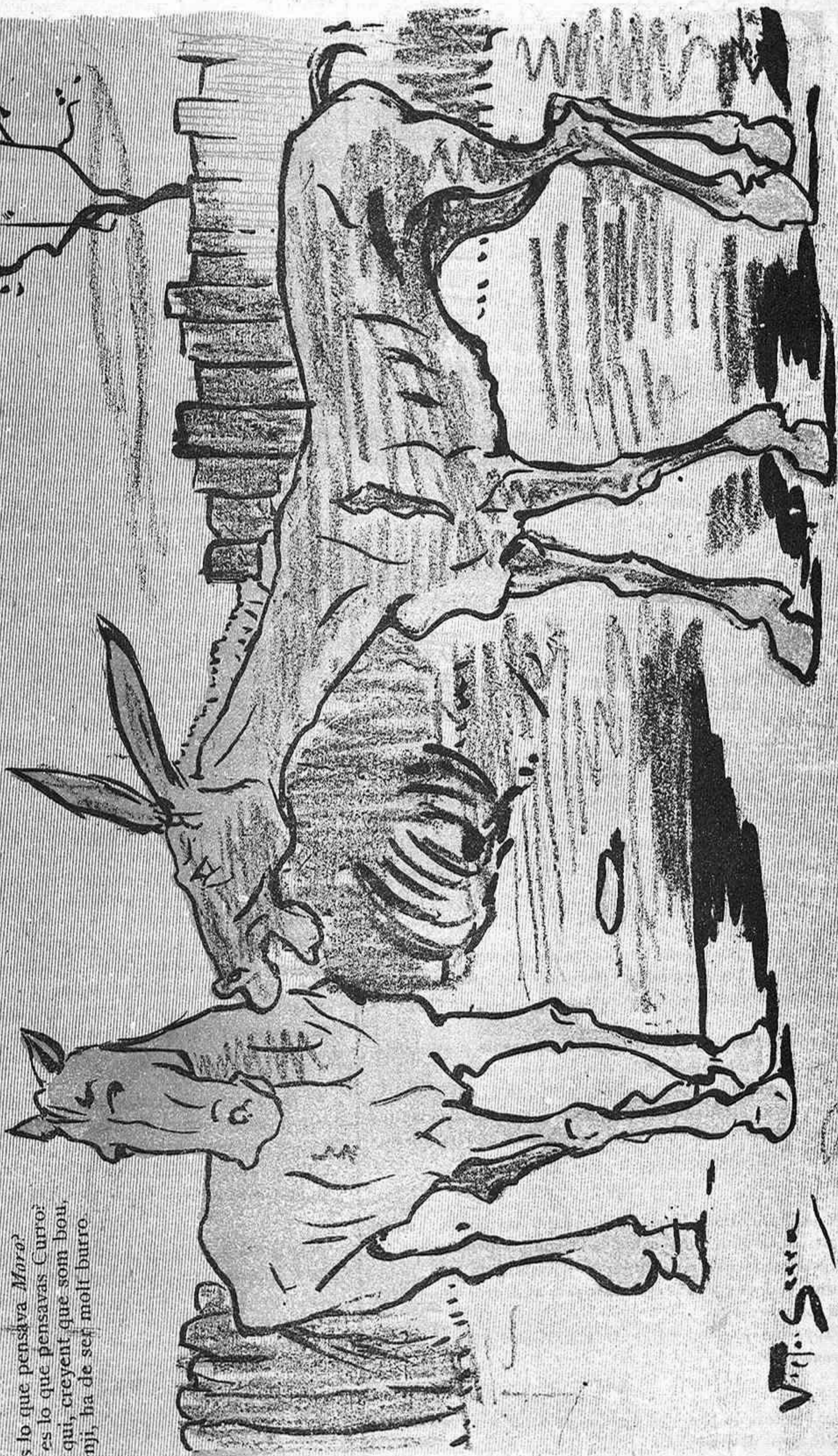
En algunas pessas del programa, hi pendrá part la secció de senyoretas ab que s' ha refermat lo coro y com siga que 'n aquet hi ha entrat un gran contingent de coristas, fá que ab motius fundats s' esperi un grandió éxit en lo concert de referencia.

UN CÒMICI RETIRAT

Las víctimas

- ¿Sabs lo que pensava *Moro*?
  - ¿Qu' es lo que pensavas *Curto*?
  - Que qui, creyent que som bou,
- se 'ns menji, ha de ser molt burro.

V. P. Serra

Las crónicas taurinas han registrat ja una nova desgracia deguda á la afició á las banyas.

Lo fet tingué lloch á casa dels nostres vehins, los pacífichs portugueses, que no per ser pacífichs, deixan de tenir aficions toreras quan lo cas arriba. La població ahont se desarrollá la escena, fou Oporto, mentres s' estava embolant los toros de la corrida, que va escaparsen un y enfilantse al tendido va comensar á repartir banyadas á tort y á dret, per devant y per darrera, ferint á mes de 30 personas.

Sort que 'l *Morenito de Algeciras*, corregué á deturar á la fiera, agafantla per la quá, puig de lo contrari no hauria deixat cap os sa.

Es de doldre que la festa tingués un número tan inesperat, pero al mateix temps hem de dir que «qui no vulgui pols que no vagi á l' era».

Si haguessin fet com nosaltres, no 'ls hauria fet mal cap toro... á lo menos á la plassa de toros... perque aquets llochs 'ns fan tanta por com un presiri.

*

Si es comprensible que vius ab vius nos fem la mar de *perrerías*, no ho sabém compendre, quan se tracta de vius ab morts.

Las funerarias de Málaga ens han donat un exemple, per cert poch edificant, al negarse á construir caixas mortuoriac pera cadavres que las reclamavan ab molta necessitat.

La negativa 's deu á que las funerarias creuhen qu' aixi farán la forcosa però que se 'ls rebaixi una contribució; y exclaman que ja están tipas y cuytas de *carregá 'l mort* dels impostos que 'ns doblegan.

*

Los *russos*, que segons sembla, ja no serveixen per gran cosa més que per prendas de abrích, son víctimas d' una nova desgracia sobre las moltas que ja 'ls havian caygut á sobre:

Se diu qu' entre 'ls soldats s' ha declarat la *peste verda*, qu' es una malura que 'ls deixa verts com un fel.

Que 's consolín los russos pensant; que si ells tenen la peste verda, nosaltres sufrim la peste blava, per las moltas *blavas* ó *bolas* que 'ns clavan los periódichs que portan noticias de la guerra.

*

S' assegura que 's busca una solució favorable... en la qüestió marroqui... favorable, com sempre, p' els altres.

Nosaltres ja 'ns contentarém de possehir, de nou lo territori, y ab enviar dos ó tres senyors al Moro; que cobrin una forta propina

Proposém que com á diplomátich de *juva!* s' hi envihi al *Girona pobre*.

*

Los electors de Ripollet en donan quinze y ratlla als seus tocayos de Barcelona.

Aqui 's contentan ab trencar urnas y testas dels adver-

saris, pero alli en las batallas electorals han arribat á arrasar vinyas d' una respectable extensió.

Ripollet podrá ser un *diminutiu*, pero cria salvatjes molt grossos.

*

Lo Sr. Salas Antón continua sa hermosa campanya en pro de la Cooperació.

L' altre dia va tocarli 'l torn á Premia de Mar, ahont lo Sr. Salas Antón, devant d' una grossa reunió de societats obreras feu sentir sa veu aconsellant la formació de cooperatives, com á so' ució práctica pera 'l mellorament del estat económic del obrer.

L' obra del Sr. Salas Antón ha de ser de magnífichs resultats, y per lo tant, tots los que 'ns preocupém pe 'l benestar dels treballadors hem de tributarli 'ls nostres aplausos.

*

Lo gremi de cabrers hs formulat serias reclamacions al Ajuntament en vista de las dificultats que per alguns empleats del Municipi 's posan pera registrar lo bestiar qu' aquells posseheixen.

Pero gá que obeheixen aquestas dificultats?

Fs que, segons sembla haverse probat ab lo *bullit* de las 5000 ptas. de Consums, hi ha qui menja á *dos carrillos*, y hi ha rodas tan ressecas que si no las hi untan no treballa.

S' piguém aviat lo nom d' aquet guapo, pera anar á ferli una serenata tots los vehins de Barcelona.

*

D' un telegrama:

«Fou molt *alabat* lo valor del Rey al baixar del cotxe real estant encare 'l tren en marxa»

No trobém lo qué de la alabansa. Lo tenir las camas lleugeras, potser es la condició mes petita que pot tenir un rey, y d' ella no depén pas la salvació d' un poble.

Aquesta condició sols es aprofitable per qui la posseheix... per si algun dia ha de fugir.

*

Lo periódich *España* diu que las donas simpatisan ab D. Alfonso y qu' aixó es un signo satisfactori.

No hi trovém la *tostada*.

Perque gayrebé sempre las donas han simpatizat ab los reys y 'l clero, y 'ls resultats d' aquestas simpatias han sigut molta miseria y moltas llágrimas.

Nosaltres creyém pe 'l contrari que de la monarquia podrá esperarsen alguna cosa 'l dia qu' hi simpatisin los homes.

*

El Imparcial se queixa de que 'l Govern no hagi atés lo prech de 20.000 obrers de Barcelona que 's trovan sense feyna, y demanan ser socorreguts.

Quina ignocencia la de *El Imparcial*.

Si atengués cosas de tanta necessitat ja no tora govern.

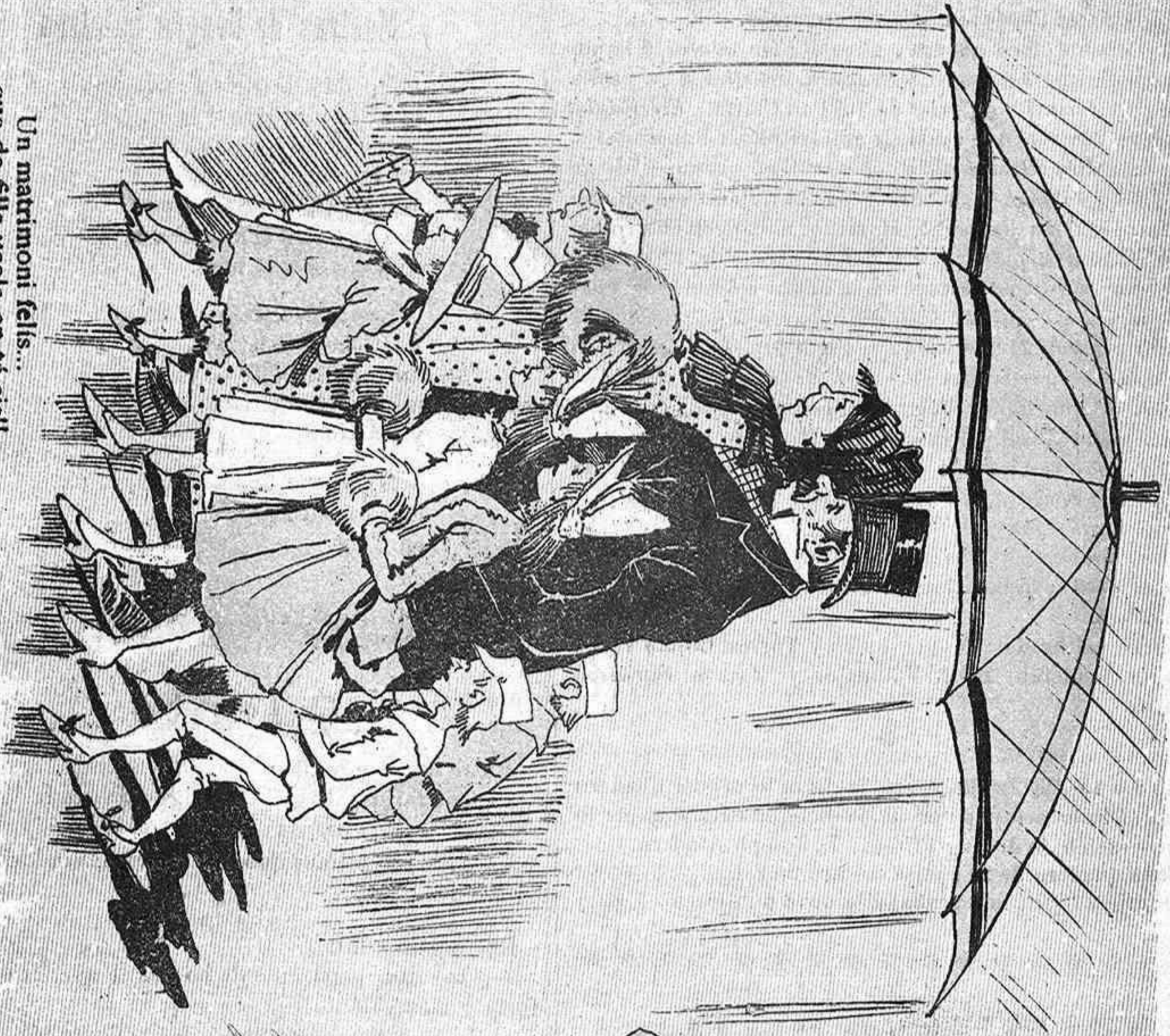
*

Pera la vetlla del proxim diumenge dia 22 del corrent; se prepara á la Tertulia Martinense de la Sagrera (Casa Gaig) una extraordinaria festa teatral. composta del drama del gran escriptor Ibsen *Espectres* y del estreno del drama en un acte original de nostre antich colaborador Ferran Turnó, (Artur Fernan) titulat *La Cadena*.

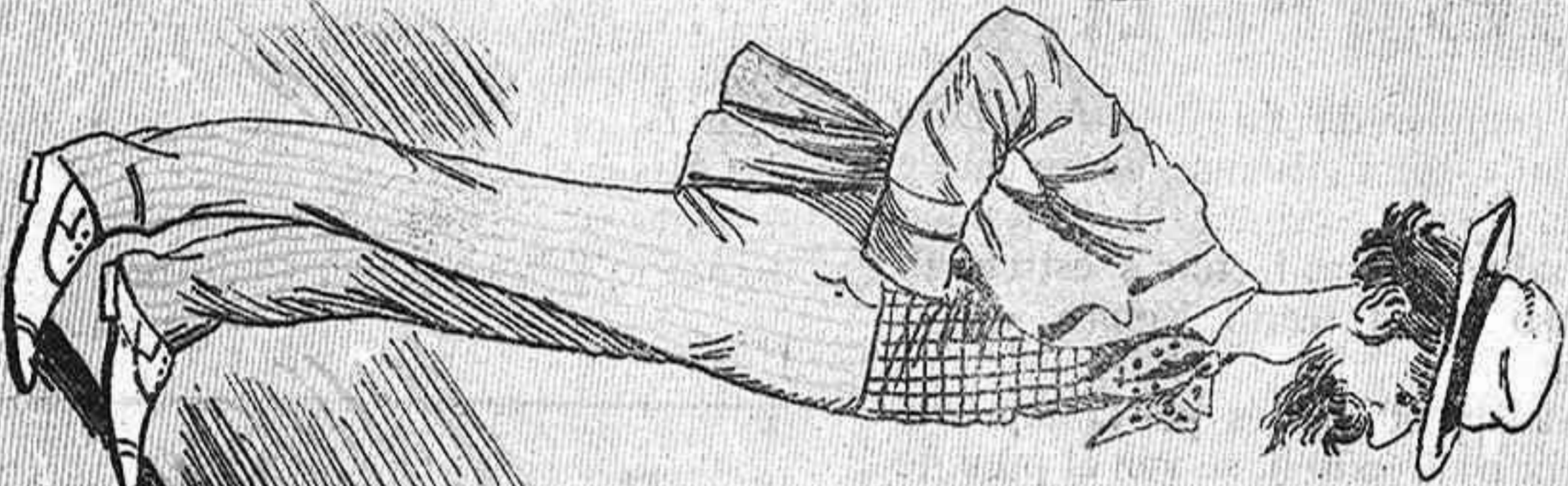
Tant per estar organizada dita funció per l' agrupament literari Henrich Ibsen, com també per lo escullit del programa, es d' esperar, que dita funció resu tará un acon-teixement.

*

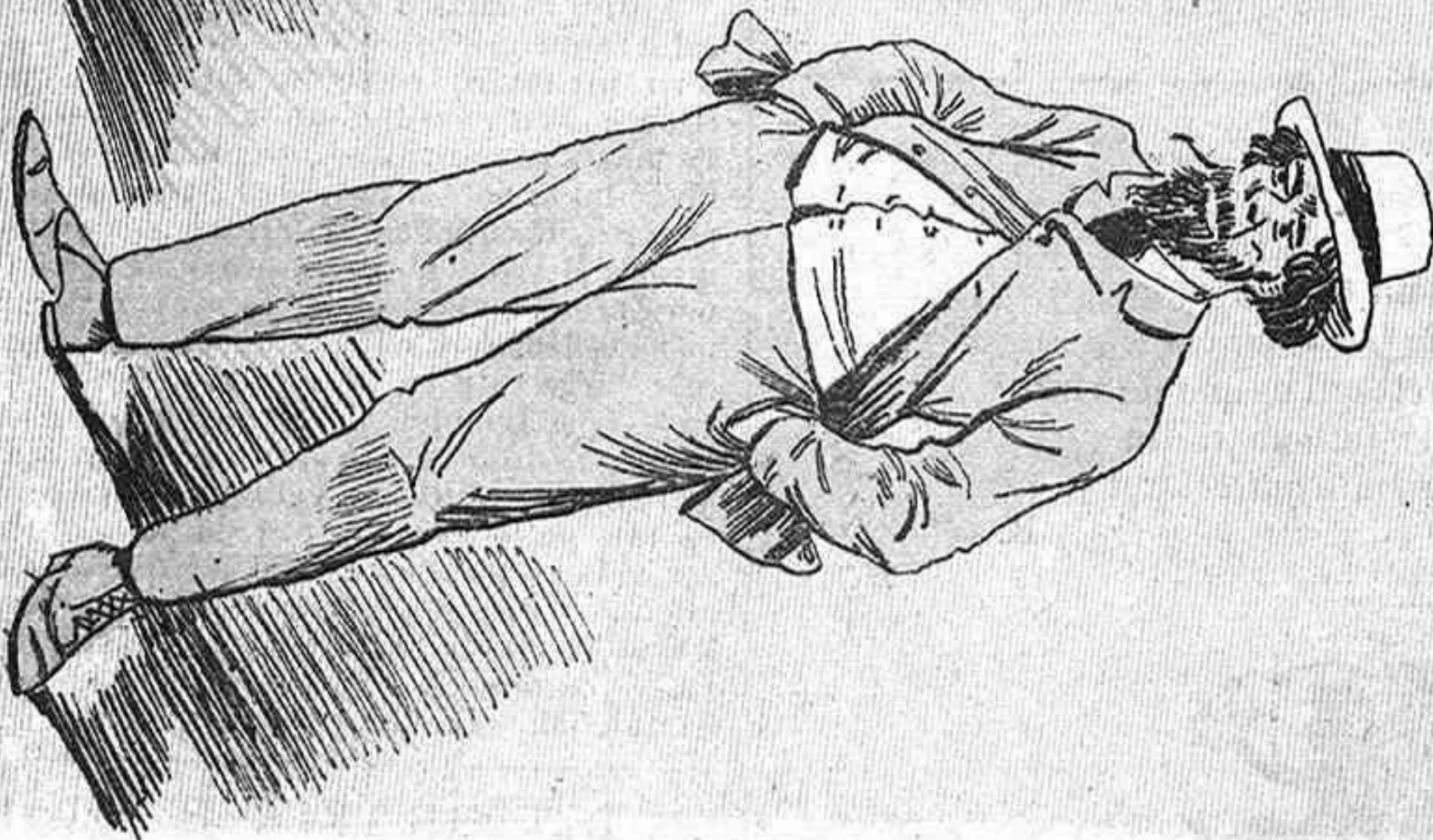

Un matrimoni felís...
que de fills tísols en té síss!

Dos bohemis de... secar,
que sols tenen la fàtlera,
de trová una dispesera
que 'ís tingut un any á fiar.

Retalls